Студент үчүн окуу программа
Элдик ырдоо кафедрасы

Окуу тартибинин аталышы	Элдик ырларды расшифровкалоо
Окуу жылы. семестр	2026-2027 окуу жылы, 7-, 8 - сем
Курста эмгекти талап кылышы	**6 кредит**, бардыгы -180 саат.
Сабактын тузулушу	Сабактын 6-8-семестрлер: жекече сабактар-жумасына 1 саат (семестрде 36 саат). түзүлүшү Студенттин оз алдынча иши - 144 с.
Окутуучу жонундо маалымат	Бектурганов К. С. Телефон 0706449395
Окуу тартибинин максаты жана милдеттери	**Максаттары**: билимдин профессионалдык жондомдүүлүккө, өзүнүн профессионалдык жана маданий денгулин оркүндөтүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болгон, адистиги боюнча оз алдынча аткаруучулук жана педагогикалык ишмердүүлүктү жүргүзө алган жогорку квалификациялуу музыкантты даярдоо. **Милдеттери**: байыркы доордон баштап, бүгүнкү заманбап мезгилине чейинки музыкалык ар тараптуу терен билимге ээ болгон музыкантты тарбиялоо. Элдик жана авторлордун аспаптык куулорун расшифровкалоону, анын техникалык ыкмаларын оздоштуро, заманбап усулдук жетишкендиктерди колдоно билуусу. Музыкалык чыгарманы расшифровкалоонун бардык жактарын - жонокой элементтеринен баштап, расшифровкалоонун концепциясын түзүү жондомдүүлүгүнө чейин, профессионалдык сабаттуулукка жана эрудицияга э болуусу; чыгармачылык жана педагогикалык ишмердүүлүккө керектүү психикалык сапаттарын иштеп чыгуу.
Курс жонундо маалымат бардык	« Элдик ырларды расшифровкалоо>> окуу тартиби кесиптик 04 - оркестрдин жетекчиси, "Аспаптык аткаруучулук" 570008 - адистигинин негизги кесиптик программанын кесиптик турмогүнүн окуу тартибинин негизги базасы катары эсептелет. Окуу тартибинин колому 6 кредиттер (180 саат), окуу курсу 7-, 8 - семестрлердин ичинде окутуу жүргүзүлөт. Музыкалык жожлордо, консерваторияда окуу процессин жакшыртуу болочок музыкантты жогорку квалификацияда калыптандыруунун башкы шарттарынын эн маанилүүсү болуп жептелет. Музыканттын келечекке калыптануусунун маанилуу ролу - аспаптык аткаруучулук адистик классы болуп саналат. Жогорку музыкалык ОКуу жайларында жогорку жетекчилери аспапчы-аткаруучулары, оркестр жана квалификациялуу окутуучулар даярдалат. Окуу процессинде студент элдик жана авторлордун күүлөрүн Расшифровкалоо жондомдүүлүкторуно, нотаны шар окуусу, музыкалык чыгармаларды өз алдынча расшифровкалоонун ыкмаларына, ар кандай жанрлардагы аспаптык жана оркестрдик музыкалык чыгармаларды сабаттуу түрдө расшифровкалоого жетишүүсү керек.
Пререкви -зиттер	Адисттик боюнча орто профессионалдык билим берүү мекемеси
Постреква -зитттер	Адисттик боюнча мамлекеттик жыйынтык аттестациясы
Окуу тартибинин кыскача мазмуну	Окуу тартибин оздоштүрүүнүн жыйынтыгында студент томонкүлөрдү билүүсү зарыл: - музыкалык чыгарманы расшифровкалоонун үстүндө иштоо принциптери жана этаптары; - расшифровкалоонун конструктивдүү оздоштүрүүнүн өзгөчөлүгү; - нотациянын ар кандай түрлөрү, аткаруучулук коркор каражаттар; - ар кайсы мезгилдердеги жанрдык стилдерин камтыган чыгармаларды расшифровкалоо; - ноталык тексти сабаттуу жана эркин турдо шар окуу максатындагы музыкалык тилдин негизги элементтери;

	- байырк доордон бүгүнкү заманбап стиллик чыгармаларды расшифровкалоонун озгочолугу, расшифровкалоонун негиздери; - композитордук стиллер, скаратуу расшифровкалоо - аткаруу>> коммуникацияларынын шарттары; - ар кайсы мезгилдердеги стиллеги, жанрлардагы, түзүлүштөгү музыкалык чыгармаларды расшифровкалоонун негиздери; - күүлөрдү расшифровкалоо концепцияларын түзүүнүн негизги этаптары; **Томондогудой жолдомлуулукторго ээ болуусу керек:** - музыкалык чыгарманы расшифровкалоонун устундо оз алдынча иштоо - чыгарманы расшифровкалоо жондомдуулугун жогорку денгээлди кармоо; - музыкалык чыгармаларды расшифровкалоодо, алардын коркомдук жана техникалык озгочолукторун талдоо; - чыгарманы расшифровкалоо процессинде композициялык стилистикалык озгочолукторун ачып берүү; - аспаптык чыгарманы расшифровкалоодо, анын тембрдык, динамикалык ж. б. көптөгөн мүмкүнчүлүкторун колдоно билуу; - музыкалык чыгармаларды расшифровкалоодо көркемдук жана техникалык өзгөчөлүкторун талдай билүү; - нотациянын ар кандай турлорун жондой билүү; - расшифровкалоонун устундо иштооде, композитордук стилдерде, жанрларда жана формаларда тарыхый аспекте ориентир жасоо; - музыкалык чыгармаларды расшифровкалоодо корком мазмунун ачып берүү; - музыкалык чыгарманы расшифровкалоонун планын тузо билүү; чыгармаларды расшифровкалоодо жана кыйынчылыктарын оз алдынча жене билүү. расшифровкалоо үчүн коюлган ар кандай турдогу ноталык текстин ар кайсы типтеги нотацияларын талдоо жондөмдүүлүгү; расшифровкалоо процессинде ар кандай татаалдыктардагы ноталык кайрыктарды шар окуу, интонирлоону даана корсотүү чеберчилиги, артикуляциялардын, фразировкалардын ар кандай ыкмаларын жондой билүү; музыкалык чыгарманы расшифровкалоодо, анын аткаруучулук корком каражаттарын колдоно билүү менен, өзүнүн расшифровкалоо жөндөмдүүлүгүнө ээ болуу;
Баалоо боюнча маалымат	- техникалык жабдылышы; - интерпретациянын ачык-айкындыгы (динамиканын түрдү образдуулугу, фразировканын ийкемдүүлүгү); - чыгарманын стили менен аткаруучулук стилдин шайкеш келиши. **Баалоонун критерийи:** **5 балл** - студент томонкудой корсотмолор боюнча эң жакшы натыйжаларды көрсөтүүсү: - музыкалык чыгарманы расшифровкалоо жөндөмдүүлүк даярдыгын жогорку деңгээлде көрсөтүүсү; - чыгарманы расшифровкалоодогу индивидуалдуулуктун жогорку денгээлин корсотуусу; - элдик жана авторлордук күүлөрүнөн өз алдынча расшифровкалоо жөндөмдүүлүгү; - расшифровкалоонун ыкмаларын кеңири колдоно билүүгө ээ болуусу; берилген чыгарманын расшифровкасын так, даана аткаруусу. **4 баллда** – студент: - музыкалык чыгарманы расшифровкалоо жондомдүүлүк даярдыгын жогорку денгээлде корсотуусу: - чыгармаларды расшифровкалоодо формалардын түзүлүшүн жана жанрдык негизин түшүно билүүсү: - технологиялык маселелерди жетишээрлик жогорку денгээлде чечүүсу; чыгарманы расшифровкалоооо берилүүсү; - расшифровкаланган чыгарманы сындоочулардын пикирине ээ болуусу; - чыгарманы расшифровкалоону мыкты оздоштуро билүүсү; - чыгарманы расшифровкалоодо автордун корсотмолорун коздоого басым жасоосу. **3 балла** – студент: - музыкалык чыгарманы расшифровкалоо жондомдүүлүк даярдыгынын

	жетишсиз денгээлде корсөтүүсү: чыгарманы расшифровкалоодо форма түзүлүшүнүн логикасын сезүүсүнүн жетишсиздиги; Чыгарманы расшифровкалоодо ноталык текстик, технологиялык ж. б. каталарды жиберүүсү жана коркомдук каражаттарга жетишээрлик маани бербоосу; Чыгарманы расшифровкалоодо стилдик жана жанрдык спецификаны сезе билбегендиги; Чыгарманы расшифровкалоодо бир аз ката кетирүүсү. **2 балла** – студент критерийлердин бирине да туура келбейт.
Курстун саясаты	- сабактарга милдеттүү түрдө катышуу; - жекече сабактарда активдүүлүгүн корсотүү; студент өз алдынча иш-аракеттерин жана үй тапшырмаларын аткаруу, сабактарга даярдануу. Жол берилбейт: - сабактан кетип калуу же кечигип келүү, сабак учурунда сотолук телефон менен алектенүү, тапшырмаларды жана талаптарды оз убагында тапшырбоосуна ж. б.
Студенттин укугу	Окутуучунун иш-аракеттерине, баалоосуна макул болбогон учурда, студент аппеляциялык комиссияга аппеляция бере алат. Деканга, кафедра башчысына кайрылат.
Окутуучу-нун полномочиясы	Эгер зарыл болсо, окутуучу томондогу иштерди озгорто алат: студент менен суйлошулгон план-графигин жана башка күнгө которууга; курстун болүмдөрүндөгү кээ бир тематикасын, аткаруу репертуарын ж. б. озгортууго.

Репертуардык тизмек

№ П/П	Репертуардык тизмек	Сааттар -дын саны			Эскер түү (Текше рүүнүн форма сы)
1	Аткарууга женил элдик ырларды расшифровкалоо	35	**6-аттестация үчүн**		экзамен
2	Элдик жана авторлордун Турдуу мунуздогу жана жанрлардагы (ыр, терме, айтыш, дастан ж.б.) расшифровкалоо	35	**7-аттестация үчүн**		экзамен
3	Элдик классикалык жана залкар классик ырчы-обончулардын ырларынан расшифровкалоо		**8-аттестация үчүн**		экзамен
	Бардыгы	**70**			МА

Студенттин оз алдынча иштеринин графиги

№ П/П	**Сабактардын темалары**	**СОАИ боюнчам тапшырма лар**	**Тапшырманын максаты жана мазмуну**	**Сунушталган адабияттар (бет)**	**Текшерүүн үн формасы**	**Тапшыр уу мооноту**
1	Аткарууга татаал эмес элдик ырларды расшифровкал оо	Ырлардын аудио жазылмасын угуу менен таанышуу, оздоштүрүү.	ырдын аудио жазылмасын расшифровкало о ырдын аудио жазылмасын расшифровкало о	Чашникова Н.А. «Расшифровка народной песни». Уч.пос. – С., 2018	Экзамен	6-семестр
2	Элдик жана	Ырдын аудио	ырдынаудио	Чашникова Н.А.	Экзамен	7-семестр

	авторлордун Турдуу муноздогу жана жанрлардагы (ыр, терме, айтыш, дастан ж.б.) расшифровкалоо	жазылмасынын нотага так тура түшүрүүнүн устундо иштөө	жазылмасын угуу менен расшифров-калоо	«Расшифровка народной песни». Уч.пос. – С., 2018		
3	Элдик классикалык жана залкар классик ырчы-обончулардын ырларынан расшифровкалоо	Ырдын аудио жазылмасына талдоо: тональностун, өлчөмүн, темпин ж.б. аныктоонун ыкмаларын өздөштүрүүнү өнүктүрүү.	ырдын аудио жазылмасын расшифровкалоо	Чашникова Н.А. «Расшифровка народной песни». Уч.пос. – С., 2018	Экзамен	8-семестр